

ویژه نامه مجله ایرانی اخلاق و تاریخ پزشکی ایران، سال ۱۴۰۳ یازدهمین کنگره سالیانه اخلاق و پزشکی ایران و هشتمین کنگره اخلاق پرستاری ایران

سخنرانی

تبیین مفهوم حساسیت اخلاقی در روان‌پرستاران: تحلیل محتوای کیفی

فریبا برهانی^۱، ماریه جنابی قدس^۲، لادن فتاح مقدم^۳، طاهره گیلوری^۴، امیررضا رفیعی جوزم^۵، مهشاد ناصرپور^۶، محمدجواد حسین آبادی فراهانی^{۶*}

چکیده

حساسیت اخلاقی، اولین خصوصیت رعایت اخلاق حرفه‌ای در پرستاری است که تأثیر آن در ارائه‌ی مراقبت به بیماران مشهود است. پژوهش حاضر، مطالعه‌ای کیفی بوده که با هدف تبیین مفهوم حساسیت اخلاقی در روان‌پرستاران انجام شد. در پژوهش حاضر، از روش کیفی با رویکرد تحلیل محتوا استفاده شد. مشارکت‌کنندگان شامل پانزده نفر از پرستاران شاغل در بیمارستان روان‌پزشکی رازی در کشور ایران بودند که با روش هدفمند و بر اساس معیارهای ورود و خروج انتخاب شدند. داده‌ها پس از کسب مجوز اخلاقی، از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختارمند گردآوری شدند. پس از انجام‌دادن مصاحبه و ضبط و ثبت داده‌ها، برای مدیریت داده‌ها از نرم‌افزار MAXQDA استفاده شد. تحلیل داده‌ها از طریق روش پنج‌مرحله‌ای Granheim & Lundman (۲۰۰۴) انجام شده و صحت و استحکام داده‌ها نیز با استفاده از معیارهای لینکولن و گوبا مورد بررسی قرار گرفت از معیارهای گوبا و لینکولن استفاده شد. یافته‌ها شامل سه طبقه‌ی اصلی و شش زیرطبقه، شامل دانش اخلاقی (تجربه‌ی بالینی، آموزش و توسعه‌ی حرفه‌ای)، کشمکش اخلاق و قانون (نبود تطابق بین اصول اخلاقی و قوانین و چالش‌های تصمیم‌گیری اخلاقی در شرایط قانونی پیچیده) و جو اخلاقی (اخلاق فردی و اخلاق سازمانی) بودند. توصیه می‌شود از یافته‌های این مطالعه آموزش و پژوهش و مدیریت پرستاری در مراقبت از بیماران مبتلا به اختلالات روان استفاده شود.

واژگان کلیدی: حساسیت اخلاقی، روان پرستار، تحلیل محتوای کیفی.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۵/۱۴

۱. گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.
۲. دانشجوی دکتری پرستاری، گروه پرستاری، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران.
۳. کمیته تحقیقات و فناوری دانشجویی، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران.
۴. گروه روان‌پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، علوم پزشکی تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۵. دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌پرستاری، گروه پرستاری، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران.
۶. استادیار، گروه پرستاری، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران.

نویسنده مسئول:

Email: j.hoseinabadi@gmail.com

کنگره سالیانه
اخلاق پزشکی و پرستاری ایران

Iranian Journal of Medical Ethics and History of Medicine, 2025, Vol. 17, Supplement 11th Annual Iranian Congress of Medical Ethics and 8th Nursing Ethics Congress

Oral Presentation

Moral Sensitivity in Psychiatric Nurses: A Qualitative Content Analysis

Fariba Borhani¹, Mariye Jenabi Ghods^{2,3}, Ladan Fattah Moghadam⁴, Tahereh Gilvari^{2,3},
Amirreza Rafiei Javazm⁵, Mahshad Naserpour⁵, Mohammad Javad Hosseinabadi -Farahani*⁶

Published: 05 August 2025

1. Medical Surgical Nursing, School of Nursing and Midwifery, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

2. PhD Student of Nursing, Department of Nursing, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

3. Student Research Committee, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

4. Department of Psychiatric Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Tehran Medical Sciences, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

5. MSc student in Psychiatric Nursing, Department of Nursing, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

6. Assistant Professor, Department of Nursing, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

*Corresponding Author

Email: j.hoseinabadi@gmail.com

Abstract

Moral sensitivity is a fundamental characteristic of professional ethics in nursing, significantly influencing patient care. This qualitative study aimed to explore the concept of moral sensitivity among psychiatric nurses. The study employed a qualitative approach using content analysis. Participants included 15 psychiatric nurses working at Razi Psychiatric Hospital in Iran, selected through purposive sampling based on defined inclusion and exclusion criteria. After obtaining ethical approval, data were collected through semi-structured, in-depth interviews. The interviews were audio-recorded, transcribed, and managed using MAXQDA software. Data analysis was conducted following Granheim and Lundman's five-step method (2004), and the trustworthiness of the findings was ensured using Guba and Lincoln's criteria. The findings revealed three main categories and six subcategories:

1. Ethical Knowledge (comprising clinical experience and education, and professional development).
2. Ethical and Legal Conflicts (including discrepancies between ethical principles and legal frameworks, and challenges in ethical decision-making within complex legal situations).
3. Ethical Atmosphere (encompassing individual ethics and organizational ethics).

Based on these findings, it is recommended that these insights be integrated into nursing education, research, and management to enhance care for patients with psychiatric disorders.

Keywords: Moral sensitivity, Psychiatric nurse, Qualitative content analysis.

